

ПОКРАЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ КРЕДИТНИМИ РЕСУРСАМИ НА ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ

Стратегічно важливим в період побудови в Україні економічної системи ринкового спрямування є формування на підприємствах відповідного механізму для реалізації ними кредитних відносин, за допомогою якого підприємства зможуть забезпечуватись достатньою кількістю кредитних ресурсів за мінімальною їх ціною.

Такий механізм реалізує на практиці кредитні відносини, які виникають між різними суб'єктами фінансової системи, що виступають у ролі кредиторів, позичальників та посередників. Крім того, він є важливою складовою фінансово-кредитного механізму країни, має свою власну сферу функціонування, свій сегмент ринку. Це означає, що його формування та управління протікають у контексті економічних, соціальних та політичних процесів країни та покликані їм сприяти.

У процесі розбудови в Україні економічної системи соціально-ринкового спрямування відбулася, на жаль, фрагментна перебудова її окремих елементів, що не дозволяє економіці країни розвиватися на повну потужність. Промислові підприємства залишаються недостатньо трансформованими, особливо у сфері кредитних відносин і потребують модернізації відповідно до вимог сьогодення з метою подальшого якісного зростання економіки України.

Проблеми залучення та використання кредитних ресурсів досліджувалися багатьма вітчизняними та іноземними вченими. Значний внесок в розвиток теорії та практики функціонування кредитного механізму зробили такі вчені, як: Балабанов І.Т., Бланк І.А., Лаврушин О.І., Савлук М.І., Мороз А.М., Гуцал І.С., Крупка М.І., Васюренко О.В., Галіцин В.К., Бушуєва І.В., Попович В.М., Сокириська І.Г., Поддєрьогін А.М., Воробйов Ю.М., Родіонова В.М., Вавілов Ю.А., Шенгер Ю.Є., Атлас М.С., Дяченко В.Г., Кирилов М.М., Павлюк К.В., Бірман А.М. та інші.

Поряд з тим ще багато питань залишаються не вирішеними, особливо в частині довгострокового залучення кредитних ресурсів та формування кредитної політики підприємств, не розроблені у достатній мірі теоретичні основи та практичні рекомендації щодо структури та особливостей функціонування кредитного механізму підприємств, який був би адаптований до сучасних економічних реалій.

Реформування фінансового забезпечення підприємств повинно здійснюватися у напрямку удосконалення організації управління кредитними

ресурсами, що дозволить забезпечити виробниче зростання, фінансову стабільність, а, в кінцевому результаті, підвищення рівня добробуту населення.

Ефективність функціонування підприємств у значній мірі залежить від можливостей залучення необхідних кредитних ресурсів та їх раціонального використання. Однак сьогодні на підприємствах України відчувається гострий дефіцит таких ресурсів, що зумовлено високими процентними ставками на кредитні ресурси, обмеженим асортиментом кредитних послуг, низькою кредитоспроможністю позичальників та короткотерміновим характером кредитного ринку.

Здійснення управління кредитними ресурсами підприємств вимагає чіткої ідентифікації та класифікації принципів, що визначають засади функціонування кредитного механізму підприємств.

Аналізуючи практику використання окремих складових кредитного механізму підприємств протягом останніх років, було виявлено цілу низку проблем. Нормативно-правове забезпечення механізму не узгоджене та породжує нестабільність у взаємовідносинах між кредиторами та позичальниками. Відсутність стимулів з боку держави щодо використання підприємствами різних форм власності боргових цінних паперів не дозволяє суб'єктам господарювання оптимізувати структуру джерел кредитних ресурсів та знизити податків тягар. Сучасна кредитна система, не зважаючи на численну кількість кредитних установ та асортименту послуг, не відповідає потребам підприємств, що зумовлює високий рівень як дебіторської, так і кредиторської заборгованості в процесі їх комерційної діяльності.

Проблеми високої вартості та обмеженого доступу до кредитних ресурсів, недосконалості системи моніторингу управління ними, відсутності кредитного менеджменту можна усунути за допомогою моделі вибору структури кредитних ресурсів за факторами впливу на діяльність підприємства: плати за залучення, користування кредитними ресурсами, рівнем податкового навантаження, швидкістю реалізації кредитних відносин. Визначення і оцінка факторів впливу на вибір підприємством альтернативних джерел залучення кредитних ресурсів дозволить кредитним менеджерам на підприємствах приймати оптимальні рішення щодо реалізації кредитних відносин.

Для покращення ефективності управління кредитними ресурсами було запропоновано методику моніторингу кредитоспроможності підприємств, ситуаційне моделювання та агрегований аналіз ризиків, що виникають в процесі фінансово-господарської діяльності підприємства. Використання показників монополізму, довіри кредиторів та партнерів, кредитної дисципліни, соціального ефекту в поєднанні з ситуаційним моделюванням за контрольними точками дозволить покращити механізм управління кредитними ресурсами на промислових підприємствах України.

Досліджуючи шляхи покращення функціонування кредитного механізму підприємств, запропоновано формувати на підприємствах кредитні служби, завданнями яких є формування кредитної політики підприємств, управління дебіторською та кредиторською заборгованостями, виконання функцій антикризового менеджменту, удосконалення етапів функціонування кредитного механізму підприємств.

Література

1. Вітлінський В. Концепція стратегії кредитного ризику / В. Вітлінський, О. Пернарівський // Банківська справа. – 2012. – № 1. – С. 13-15.
2. Внукова Н.Н. Банковские операции: расчетное и кредитное обслуживание предприятий: учебное пособие / Н.Н. Внукова. – Х.: Модель вселенной, 2002. – 511 с.
3. Вожжов А.П. Інвестиційне кредитування комерційними банками / А.П. Вожжов, О.Л. Боднар, С.В. Бородін, Н.В. Попова // ФінансиУкраїни. – 2003. – № 12. – С. 84-97.
4. Пікус Р.В. Оцінка підприємницького ризику / Р.В. Пікус // ФінансиУкраїни. – 2012. – № 5. – С. 89-93.
5. Пойда-Носик Н.Н. Фінансові ресурси підприємства / Н.Н. Пойда-Носик, С.С. Грабарчук // Фінанси України. – 2013. – № 1. – С. 96-103.

Драч Л. В., ст. гр. ФСГм-11
Квасовський О. Р., к.е.н., доцент

ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВА В СИСТЕМІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

В умовах прискореної глобалізації світового господарства однією з найважливіших економічних проблем в Україні, починаючи з 1990-х років, є зростання загроз економічній, зокрема, фінансовій безпеці країни. Невирішеність проблем у цій сфері не дає змоги забезпечити відповідний рівень економічного зростання, ускладнює здійснення ефективної реструктуризації економіки, чинить негативний вплив на зовнішньоекономічну, податкову, страхову сфери та бюджетний процес нашої країни.

Фінансова безпека є багатоаспектним явищем, стан її динамічно змінюється. Отже, потрібно здійснювати ретельний моніторинг фінансової системи, а також вивчати проблеми, що виникають під впливом реформування національної економіки, регіоналізації та глобалізації світової економіки, інтернаціоналізації фінансових потоків тощо[1, с. 63].

Для формування дієвого механізму забезпечення фінансової безпеки України, перш за все, необхідно з'ясувати, що вкладається в це поняття, які фактори впливають на її дотримання, як взаємопов'язані окремі складові цього поняття, як повинні координуватися дії усіх ланок, покликаних забезпечувати безпеку інтересів різних суб'єктів. Розмаїття аспектів фінансової безпеки,